

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 12.03.2026 § 23

§ 23

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen järjestöavustukset 2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Tiilikkala Maria
Ikäheimonen Taru
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta päättää myöntää avustusta järjestöille 500 000 euroa liitteen mukaisesti. Avustus myönnetään järjestöille, jotka edistävät espoolaisten hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta liikunta- ja hyvinvointilautakunnan 25.9.2025 hyväksymien avustusperiaatteiden mukaisesti.

Käsittely

Käsiteltiin § 24 jälkeen.

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kuntalaki (410/2015, § 1) ja laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, § 6) velvoittavat kuntaa edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain mukaan kunnalla on ensisijaisesti vastuu hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisessä.

Espoon kaupungin kulttuuriavustuksilla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä taiteen keinoin. Liikuntatoimen avustuksilla tuetaan järjestöjä, jotka toteuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä liikunnan kautta. Nuorten kesätyöllistymistä, nuorten omia projekteja ja ideoita sekä nuorisotyötä tekeviä toimijoita tuetaan ensisijaisesti Espoon kaupungin nuorisoavustuksilla.

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen järjestöavustukset on ensisijaisesti tarkoitettu niille rekisteröidyille yleishyödyllisille yhdistyksille, jotka täyttävät hyvinvointiavustuksen yleiset periaatteet eivätkä ole muiden avustusmuotojen saajia samaan toimintaan.

Vuonna 2026 avustusperiaatteista on päättänyt liikunta- ja hyvinvointilautakunta 27.11.2025.

Espoolaiset järjestöt edistävät monin eri tavoin kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä, sekä auttavat kaupunkiorganisaatiota tukien ja täydentäen Espoo-tarinassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Kevään 2026 hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävät avustukset myönnetään järjestöille, joiden toiminta luo espoolaisille sujuvan arjen perusedellytyksiä, lisää heidän osallistumismahdollisuuksiaan ja edistää heidän toimintakykyään, hyvinvointiaan ja terveyttään. Tuemme toimintaa, joka edistää syrjäytymisen ehkäisyä, yksinäisyyden tunteen vähentämistä, toimintakyvyn edistämistä, hyvän elämänlaadun ja osallisuuden edistämistä tai vahvistaa osallisuuden kokemusta. Olemme tarkastelleet alueellista yhdenvertaisuutta, toiminnan monipuolisuutta, saavutettavuutta sekä eri väestö- ja ikäryhmien huomioimista.

Järjestöavustuksilla tuetaan erityisesti toimintaa, joka

- edistää osallisuutta ja toimintakykyä
- vähentää yksinäisyyttä ja syrjäytymistä
- kaventaa väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja
- lisää vertaistukea ja vapaaehtoistoimintaa
- on kaikille avointa ja toimii matalan kynnyksen periaatteella

Avustusta myönnettäessä kiinnitetään huomiota hakijan toiminnan laatuun, toiminnan vaikuttavuuteen ja talousarvion realistisuuteen. Lisäksi kiinnitetään huomiota avustettavan toiminnan saavutettavuuteen, saatavuuteen sekä osallisuuteen ja osallistumisen kynnyksen mataluuteen. Avustusta myönnetään enintään anottu summa.

Valmistelun tukena on hyödynnetty myös kuntalaisten näkemyksiä. Kuntalaisten näkemyksiä kerättiin 2.2.-22.2.2026 Voxit-osallisuuslupien avulla. Keskusteluun osallistui 174 ihmistä, jotka antoivat yhteensä 10 449 ääntä väittämiin, jotka liittyivät avustusten kohdentamiseen ja painottamiseen. Äänestettäviä väittämiä oli 134, joista 97 oli asukkaiden lisäämiä. Analyysin perusteella kuntalaiset eivät nostaneet mitään yksittäistä toimintaa tai kohderyhmää muiden yli.

Yksi aihealue, josta kuntalaiset olivat yksimielisiä, oli että tuettavan toiminnan laatuun, arviointiin, läpinäkyvyyteen ja vaikuttavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Toinen yksimielisyyttä herättänyt aihealue liittyi kohderyhmiin:

- Toiminnan tulisi tavoittaa vaikeasti tavoitettavissa olevia kohderyhmiä tai ihmisiä, jotka eivät hyödynnä palveluita niin paljon
- Tulisi pyrkiä tavoittamaan niitä, jotka eivät käytä digitaalisia laitteita
- Tulisi huomioida Espoon väestörakenne

Kolmas noussut teema liittyi toiminnan luonteeseen, kuten:

- Toiminnan tulisi lisätä yhteisöllisyyttä ja osallistujien kykyä selviytyä haasteista
- Toiminnan tulisi tuoda yhteen ihmisiä erilaisista taustoista
- Toiminnan tulisi vahvistaa paikallista kansalaistoimintaa
- Tuettavan toiminnan tulisi olla pysyvää ja säännöllistä, eikä yksittäisiä retkiä tai juhlia

Muita yksimielisyyttä herättäneitä asioita:

- Tuettavien toimijoiden tulisi olla ensisijaisesti espoolaisia.
- Kaupungin tulee mieluummin tarjota järjestöjen käyttöön ilmaisia tiloja, kuin myöntää avustuksia vuokriin.

Miten asukkaiden osallistuminen vaikutti ehdotukseen avustusten jakamisesta?

Asukkaiden näkemykset

- Ohjasivat painotuksia
- Antoivat varmuutta ja vahvistusta alustaviin avustusten kohdentamisehdotuksiin

Asukkaiden näkemysten perusteella

- Painotimme avustuksissa hakemusten laatua pisteytyksen kautta
- Painotimme sitä, ettei tuettaisi yksittäisiä retkiä tai tapahtumia, vaan säännöllistä toimintaa
- Painotimme haavoittuvassa asemassa olevia
- Väestörakenteen huomioimisen osalta painotettiin vieraskielisille ja ikääntyneille suunnattua toimintaa
- Painotettiin toimijoita, jotka tekevät yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa

Järjestöavustusten hakuaika oli 12.1.-30.1.2026. Haku toteutettiin sekä sähköisesti että paperisena. Hausssa huomiointiin saavutettavuus. Hakemukset tuli olla toimitettuna kirjaamoon 30.1. klo 15:45 mennessä. Määräaikaan mennessä saapui 100 hakemusta. Avustusta haettiin 1 456 005 euroa eli lähes kolminkertainen määrä avustettavaan summaan nähden. Vuokra-avustuksiin haettu osuus hakemuksissa ilmoitettujen kustannusarvioiden perusteella oli 310 145 euroa eli 21,3 % haetuista avustuksista.

Avustusta ehdotetaan myönnettäväksi 87 järjestölle. Liitteen 1. mukainen avustus myönnetään Elinvoiman tulosalueen varoista.

Päätöshistoria

Liitteet

1 Liite1_päätösehdotus

Oheismateriaali

- hyteo-järjestöavustukset asukkaiden osallistamisen tulokset 2026 lautakunnan oheismateriaali

Tiedoksi

Hakijat